

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/115/2012
Identifikačné číslo spisu:	1009201860
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1009201860.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej v právnej veci navrhovateľky: F. K., bytom Q..5, B., právne zastúpená JUDr. Vladimírou Dankovou, ustanovenou advokátkou so sídlom Kolárska č.4, Bratislava, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul.29.augusta č.8, Bratislava, o vdovský dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 15.mája 2012, č.k.8Sd/101/2009-46, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 15.mája 2012, č.k.8Sd/101/2009-46, m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX z 02.novembra 2009 z r u š u j e a vracia odporkyni na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 15.mája 2012, č.k.8Sd/101/2009-46, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX z 02.novembra 2009 a navrhovateľke nepriznal právo na náhradu trov konania.

Z odôvodnenie rozsudku vyplýva, že odporkyňa rozhodnutím XXX XXX XXXX z 2.novembra 2009 podľa § 45 zákona č.100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej len „zákon č.100/1988 Zb.“) a § 259 ods.1 zákona č.461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č.461/2003 Z.z.“) zamietla žiadosť navrhovateľky o vdovský dôchodok. Krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľka žiadosťou z 12. októbra 2009 požiadala o priznanie vdovského dôchodku po neb. F. K., nar. X. F. XXXX, ktorý zomrel dňa 20. júla 2003 a v čase smrti bol umiestnený v Domove dôchodcov v Stupave. Taktiež mal za preukázané, že manželstvo navrhovateľky a F. K. bolo rozvedené právoplatným rozsudkom Okresného súdu Bratislava-vidiek dňa 29. novembra 1988. Vzhľadom na túto skutočnosť nepovažoval za potrebné doplnenie dokazovania výsluchom navrhovateľkou navrhnutých svedkov. Keďže navrhovateľka od 28. októbra 1998 poberá starobný dôchodok, dospel k záveru, že navrhovateľka nebola odkázaná od bývalého manžela na výživu tak ako to predpokladá ustanovenie § 46 ods.6 zákona č.100/1988 Zb. a preto rozhodnutie odporkyne potvrdil ako súladné so zákonom.

Rozsudok napadla navrhovateľka osobne, včas podaným odvolaním. Namietla, že krajský súd rozhodol bez toho, aby vypočul svedkov, ktorí by mohli dosvedčiť ako sa jej aj s dcérou ťažkou žilo a že s bývalým manželom chceli znovu uzavrieť manželstvo, ale z dôvodu potreby zadovážiť pre matriku doklady o jeho zdravotnom stave sa sobášny obrad odložil na 20. júla 2003, čoho sa už bývalý manžel nedožil, lebo ráno zomrel.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nie je možné vyhovieť.

Nebolo sporné, že F. K. zomrel dňa 20. júla 2013, teda za účinnosti zákona č.100/1988 Zb. Ku dňu smrti bol poberateľom starobného dôchodku.

V zmysle § 259 ods.1 zákona č.461/2003 Z.z. v konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z dôchodkového zabezpečenia, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004 sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003. Nárok navrhovateľky na vdovský dôchodok preto odporkyňa správne posudzovala podľa zákona č.100/1988 Zb.

Podľa § 45 zákona č.100/1988 Zb. vdova má nárok na vdovský dôchodok po manželovi, ktorý

- a) splnil ku dňu smrti podmienky pre nárok na starobný dôchodok alebo splnil ku dňu smrti podmienku doby zamestnania potrebnej pre nárok na invalidný dôchodok alebo dôchodok za výsluhu rokov alebo zomrel následkom pracovného úrazu, prípadne úrazu alebo ochorenia uvedeného v § 34 alebo
- b) bol požívateľom starobného, invalidného, čiastočného invalidného dôchodku alebo dôchodku za výsluhu rokov.

Podľa citovaného ustanovenia nárok na vdovský dôchodok má iba vdova, teda osoba, ktorá ku dňu smrti podľa právnych predpisov bola manželkou zomrelého. Manželstvo navrhovateľky so zomrelým F. K. však bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Bratislava-vidiek, sp.zn. 10C 236/88, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 5. júna 1989. Okolnosť, že navrhovateľka s bývalým manželom mali údajne v úmysle znovu uzavrieť manželstvo, je pre posúdenie nároku na vdovský dôchodok nepodstatná, keďže zákon č.100/1988 Zb. v ustanovení § 45 výslovne určuje, že nárok na vdovský dôchodok má iba vdova, teda žena, ktorej manželstvo so zomrelým trvalo ku dňu jeho smrti a nebolo rozvedené. Aj odvolací súd mal preto za preukázané, že navrhovateľka ku dňu smrti F. K. nebola jeho manželkou a teda podľa zákona nie je ani vdovou po ňom a preto nespĺňa podmienky nároku na vdovský dôchodok podľa § 45.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľka žiadosť o vdovský dôchodok podala už 21.06.2003 a táto jej žiadosť bola zamietnutá rozhodnutím odporkyne číslo XXX XXX XXXX X z 28.11.2006 s takým istým odôvodnením ako v rozhodnutí z 02.11.2009, ktoré bolo predmetom terajšieho súdneho prieskumu.

Podľa § 46 ods.6 zákona č.100/1988 Zb. na vdovský dôchodok má nárok aj rozvedená žena, ak bola v čase smrti bývalého manžela odkázaná na príspevok na výživu, ktorý jej bol povinný bývalý manžel poskytovať.

Otázkou, či navrhovateľka bola v čase smrti bývalého manžela odkázaná na príspevok na výživu, ktorý jej bol povinný bývalý manžel poskytovať, sa odporkyňa nezaoberala ani v právoplatnom rozhodnutí z 28. novembra 2006, ani v preskúmanom rozhodnutí z 02.11.2009. Pokiaľ krajský súd v rozsudku uviedol, že navrhovateľka ako rozvedená žena nebola odkázaná na výživu od bývalého manžela, lebo od 28. októbra 1998 poberá starobný dôchodok, takým záverom súd prekročil rámec súdneho prieskumu

napadnutého rozhodnutia odporkyne a nahradil záver, ktorý by mohla v intenciách § 46 ods.6 zákona č.100/1988 Zb. uviesť a riadne odôvodniť iba odporkyňa v preskúvanom rozhodnutí z 02.11.2009. Úlohou súdu nie je nahrádzať, prípadne dopĺňať dôvody preskúvaného rozhodnutia správneho orgánu.

Keďže zistenie skutkového stavu odporkyňou je nedostačujúce na posúdenie veci, odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods.3 veta druhá v spojení s § 220 a § 250j ods.2 písm. c) O.s.p. zmenil, rozhodnutie odporkyne z 02.11.2009 zrušil a vrátil odporkyni na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní odporkyňa posúdi nárok navrhovateľky nielen podľa § 45, ale aj z hľadiska nároku rozvedenej ženy na vdovský dôchodok podľa § 46 ods.6 zákona č.100/1988 Zb. a nové rozhodnutie riadne odôvodní.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods.1 v spojení s § 250k ods.1, § 246c ods.1 a § 151 ods.1 O.s.p., lebo navrhovateľka priznanie náhrady trov nenavrhla a odporkyňa bola v konaní neúspešná.

O náhrade trov právneho zastúpenia ustanovenou advokátkou rozhodne krajský súd.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok